

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	T.C.H. Willemsen	Datum	17 februari 2021
Doorkiesnummer	030-2865708	Kenmerk	8223907
E-mail	t.willemsen@utrecht.nl	Onderwerp	Witgoedregeling en giften
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Werk en Inkomen

Geachte leden van de raad,

In deze brief behandelen we twee onderwerpen:

- de motie witgoed bijzondere bijstand ([20/M104](#)); en
- de toezegging omtrent het beleid met betrekking tot vrijlaten van giften (20/T334). Hierbij betrekken we ook de ingetrokken en overgenomen motie "Eens gegeven.." (20/T449).

Motie witgoed bijzondere bijstand

Inleiding

Op 28 mei 2020 nam u een motie aan om de bijzondere bijstand standaard open te stellen voor de reparatie of vervanging van duurzame gebruiksgoederen. Bijvoorbeeld de koelkast of wasmachine. Uw overweging is dat mensen met een laag inkomen in Utrecht afhankelijk zijn van ondersteunende regelingen, zoals de bijzondere bijstand. Vervanging van deze apparaten is prijzig voor mensen in de bijstand. Wij begrijpen de gedachte van de Raad achter deze motie. We vinden het belangrijk dat Utrechters kunnen rondkomen. Ook willen wij dat onze regelingen toegankelijk en toereikend zijn. Daarom verkenden we of deze motie aanleiding geeft om de Richtlijn Bijzondere bijstand Utrecht (RBBU) aan te passen. Hierin staan de bindende regels rondom de bijzondere bijstand vastgelegd. Het college is het orgaan dat de RBBU kan wijzigen.

Systeemwereld versus leefwereld

De Participatiewet ziet de aanschaf, vervanging of reparatie van gebruiksgoederen als een koelkast niet als bijzondere kosten. Dit zijn volgens de Participatiewet kosten die iedereen moet maken en die iedereen kan betalen uit het eigen inkomen of spaargeld. Het is niet bijzonder dat iemand een koelkast nodig heeft. Ook weet iedereen dat deze producten op enig moment kapot kunnen gaan. Deze redentatie gaat uit van de systeemwereld. Maar als we kijken naar de leefwereld van mensen met weinig geld is het niet altijd vanzelfsprekend om te kunnen sparen voor een onverwachte tegenvaller zoals een kapotte koelkast. Daarom hebben we vanuit de bijzondere bijstand een regeling voor duurzame gebruiksgoederen zoals een koelkast of wasmachine. We vinden dat deze artikelen absoluut in een huishouden aanwezig moeten zijn.

Een gift of een lening

In onze huidige richtlijn is de regeling zo opgenomen dat voor deze kosten een lening wordt verstrekt. Is er een bijzondere situatie waardoor een inwoner niet in staat was om te sparen of waardoor een lening niet verantwoord is? Bijvoorbeeld vanwege schulden? Dan is er in Utrecht voor gekozen om de bijzondere bijstand te verstrekken in de vorm van een gift. Die mogelijkheid is ook zo beschreven in de RBBU. Dit gebeurt in meer dan de helft van de gevallen. Of de kosten als gift of lening worden verstrekt, hangt af van de situatie. Dit is maatwerk. Dit past bij het karakter van de bijzondere bijstand en het geeft ons de ruimte om te kunnen doen wat nodig is. We begrijpen dat het voor mensen die langdurig op bijstandsniveau leven, steeds lastiger is om rond te komen en te sparen. Daarom gaan we vanaf nu voor deze groep mensen, de bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen standaard als gift verstrekken. Voor inwoners met een hoger inkomen, blijven we maatwerk leveren en hebben we oog voor de persoonlijke situatie.

Conclusie

We gaan duurzame gebruiksgoederen voor mensen met een inkomen tot en met de bijstandsnorm standaard als gift verstrekken. Hiervoor hoeft de RBBU niet gewijzigd te worden. Daarnaast maken we de regeling bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen beter bekend onder inwoners en professionals. Dit doen we via gerichte communicatie naar deze twee doelgroepen. Uit contact met partners en de Armoedecoalitie blijkt namelijk dat veel mensen niet weten dat ze de bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen kunnen krijgen als gift. We houden het aantal aanvragen in de gaten om te kijken of dit effect heeft.

Beleid giften

In de Commissie van 24 september werd de eindrapportage besproken van het onderzoek Weten wat Werkt. Toen is de toezegging (20/T334) gedaan de raad te informeren over de vraag of de gemeente Utrecht het beleid van de gemeente Amsterdam en Rotterdam kan overnemen voor wat betreft het vrijlaten van giften. Daarbij werd ook toegezegd in het bijzonder in de gaan op de hoogte van het vrij te laten bedrag.

Wettelijk kader

Op grond van artikel 31 lid 2 van de Participatiewet kunnen giften bij de bijstandsverlening buiten beschouwing worden gelaten indien deze uit oogpunt van bijstandsverlening verantwoord zijn.

Huidig beleid Utrecht

In Utrecht hanteren we tot nu toe geen forfaitaire bedragen maar beoordelen we of giften gezien de specifieke bestemming, hoogte en de persoonlijke situatie vrijgelaten kunnen worden. We maken daarbij onderscheid tussen eenmalige/incidentele giften en maandelijkse/structurele giften.

Beleid Amsterdam/Rotterdam

Amsterdam laat alle giften vrij indien deze op jaarbasis onder de € 1.200,00 blijven. Daarboven wordt een inhoudelijke beoordeling uitgevoerd, zoals we die nu ook in Utrecht uitvoeren. Rotterdam kent een vergelijkbaar beleid.

Ontwikkelingen

Inmiddels is er een aantal ontwikkelingen geweest.

Burgemeester en wethouders

Datum 17 februari 2021
Ons kenmerk 8223907

1. Op 17 december 2020 is de motie "Eens gegeven"(20/M449) ingetrokken en overgenomen. Met deze motie laten wij in de periode tot 30 juni 2021 (eenmalig) giften tot een totaal van € 1.000,00 vrij.
2. In de Tweede Kamer is door een aantal politieke partijen gevraagd om met landelijke richtlijnen te komen voor het vrijlaten van een minimaal bedrag aan giften. Het is nog onduidelijk of deze landelijke richtlijnen er gaan komen en wat deze zullen behelzen.

Conclusie

Rekening houdend met de bijzondere situatie voor veel mensen in de stad en in afwachting van landelijke ontwikkelingen, gaan we in Utrecht tot 30 juni 2021 naast eenmalige giften ook structurele giften tot een bedrag van € 100,00 per maand vrijlaten. Wanneer eenmalige en structurele giften samen boven de € 1.000,00 in totaal uitkomen, zal een individuele beoordeling plaatsvinden.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,